
ПРАВА НА ЧОВЕКА

ДЕЛОТО АЛЕКСЕЙ ПЕТРОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба № 30336/10)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

31 март 2016 г.

Настоящото решение влиза в сила съобразно разпоредбите на чл. 44, § 2 от Конвенцията. Решението подлежи на редакционни промени.

ПО ДЕЛОТО АЛЕКСЕЙ ПЕТРОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

Европейският съд по правата на човека – пето отделение, в състав:

Ангелика Нусбергер – *председател*,

Ганна Юдживска,

Каялар Хаджиев,

Андре Потоцки,

Йонко Грозев,

Сиофра О'Лийри

Мартинс Миц, *съдии*,

и Клаудия Вестердик – секретар на отделението,

след обсъждане в закрито заседание на 1 март 2016 г. постанови следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (№ 30336/10) от 5 май 2010 г., подадена срещу Република България от г-н Алексей Илиев Петров („жалбоподател“), български гражданин, в съответствие с разпоредбата на чл. 34 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи („Конвенцията“).

2. Жалбоподателят е представяван от адвокат И. Лулчева и адвокат В. Василев, практикуващи в гр. София. Българското правителство („правителството“) е представявано от своя агент г-жа А. Панова от Министерството на правосъдието.

3. Жалбоподателят твърди, че е бил подложен на нечовешко и унизително отношение по време на полицейската акция, проведена в дома му на 10 февруари 2010 г., навежда оплаквания, че вследствие на изказванията на различни магистрати и политици е било нарушено правото му да се ползва от презумпцията за невиновност, както и за нарушения на правото му на неприкосновеност на личния живот.

4. На 20 март 2014 г. правителството е било уведомено за жалбата.

ПО ФАКТИТЕ

I. ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО

5. Жалбоподателят е роден през 1962 г. и живее в София.

A. Професионална дейност на жалбоподателя

6. През 80-те години жалбоподателят започва професионалната си кариера в Министерството на вътрешните работи. До 1989 г. е член на специализирания отряд за борба с тероризма при Министерството на вътрешните работи. От 1990 г. е офицер от МВР, получава и висше икономическо образование.

7. През 1992 г. напуска Министерството на вътрешните работи. Впоследствие през 90-те години се занимава с частен бизнес, спорт, преподавателска и обществена дейност. Бил е предприемач, университетски преподавател, член на неправителствена организация за стопанска инициатива.

8. През 2001 г. е назначен като офицер на оперативно прикритие в Националната служба за сигурност, а впоследствие – и като експерт. През 2009 г. окончателно напуска българските служби за сигурност.

Б. Полицейската акция „Октопод“, задържането на жалбоподателя и воденото срещу него наказателно преследване

9. В ранното утро на 10 февруари 2010 г. служители на специализирания отряд при МВР започват мащабна акция, чиято цел е задържането на членовете на организирана престъпна група, заподозрени в организирането и ръководенето на широка мрежа за проституция, както и в изнудвания, присвояване на държавни средства, рекет, данъчни измами и пране на пари. Полицейската акция, наречена „Октопод“, е широко отразена от медиите. При задържането на заподозрените лица някои от полицейските служители, участвали в акцията, са били придружени и от оператори и фотографи. В пресата и на различни интернет страници са публикувани множество снимки на задържаните лица.

10. На 10 февруари 2010 г. жалбоподателят е задържан в дома му в рамките на полицейската акция „Октопод“. Задържането му е филмирано, а видеозаписът е пре-

доставен на медиите. Впоследствие записът е многократно излъчван от различни телевизионни канали и информационни интернет сайтове.

11. Жалбоподателят е приложил копие от заснетия видеоматериал по време на задържането му. Видеоматериалът съдържа различни кадри, заснети на различните места, на които са осъществени задържанятия, претърсванията и изземванията в рамките на акция „Октопод“. Лицето и главата на жалбоподателя не са замъглени и той е разпознаваем във видеоматериала. В кадрите, заснети в дома на жалбоподателя, се виждат трима маскирани полицейски служители, насочили оръжията си към намиращата се в къщата вътрешна стълба. Единият от полицейските служители крещи: „Горе ръцете! Назад!“. В кадър се появява жалбоподателят, който започва да слиза по стълбата гърбом. Той е с вдигнати нагоре ръце, облечен е с дънки и тениска с къс ръкав. В следващите кадри жалбоподателят е легнал с лице към пода и е заобиколен от множество полицейски служители. Един от полицаите му дава заповеди, крещейки, а друг поставя белезници на китките му, като ръцете остават закопчани зад гърба му. Третата поредица кадри показват как жалбоподателят лежи с лице към пода, ръцете му са извити зад гърба, а на китките му са поставени белезници.

12. На 10 февруари 2010 г. жалбоподателят е привлечен като обвиняем за това, че е образувал и ръководил въоръжена организирана престъпна група, създадена с цел прикриване на произхода и действителните права върху имущество, за което се знае, че е придобито чрез престъпления, избягване на установяването и плащането на данъчни задължения, склоняване към проституция и рекет. Впоследствие срещу жалбоподателя са повдигнати и множество други обвинения, и в частност: на 22 март 2010 г. е обвинен в това, че с цел да набави за себе си и за друго имотна облага принуждавал отделни лица чрез сила да извършат и да претърпят нещо противно на волята им и с това им е причинявал имотна вреда; на 22 март и 9 август 2010 г. е обвинен в това, че с цел да набави за себе си и за друго имотна облага принуждавал отделни лица чрез заплашване да извършат и да претърпят нещо противно на волята им и с това им е причинявал имотна вреда; на 30 март 2010 г. е обвинен за това, че е разгласил информация, представляваща държавна тайна, която му е станала известна по служба в качеството му на експерт в Държавна агенция „Национална сигурност“.

13. На 12 февруари 2010 г. на жалбоподателя е наложена мярка за неотклонение „задържане под стража“. На 13 октомври 2010 г. наложената на жалбоподателя мярка за неотклонение е изменена в „домашен арест“.

14. От материалите по делото става ясно, че срещу жалбоподателя са водени две различни наказателни производства. Първото – с предмет повдигнатите обвинения в образуване и ръководене на организирана престъпна група с цел извършване-

то на данъчни престъпления, било прекратено на 27 февруари 2014 г. По получените последни данни от страните към 11 септември 2014 г. второто наказателно производство, имащо за предмет множество обвинения в създаването и ръководенето на организирана престъпна група, изнудване и неправомерно разпространение на класифицирана информация, е все още висящо пред първоинстанционния съд.

В. Изявления на високопоставени политически фигури и магистрати по повод водените срещу жалбоподателя наказателни производства

1. Изказванията на министъра на вътрешните работи

15. През февруари 2010 г. министърът на вътрешните работи Ц. Ц. дава множество интервюта в печатни издания и електронни медии по повод проведената полицейска акция „Октопод“.

16. Даденото от министъра на вътрешните работи на 10 февруари 2010 г. интервю е публикувано на 11 февруари 2010 г. на страниците на националния ежедневник в „Стандарт“ и гласи следното:

„Въпрос: Сред задържаните ли е Алексей Петров?

Отговор: Няма да потвърдя и няма да отрека задържането на Алексей Петров. Мога обаче да кажа, че задържаните са изключително добре изградени като една стройна йерархична престъпна група, която повече от 10 г. е извършвала различни престъпления. (...)

Въпрос: За какво става въпрос точно?

Отговор: Става въпрос за изключително добре организирана престъпна група на територията на страната, която през последните 10 и над 10 години е успяла да създаде този октопод, за който говорим (...) с точене на ДДС, пране на пари, търговия с влияние и всичко, свързано в този спектър на Наказателния кодекс. (...).

Въпрос: Била ли е известна тази група досега на органите на реда, ползвала ли е протекции, закрила?

Отговор: Ползвала е, защото, когато говорим за октопод, знаете, че пипалата на октопода проникват във всички нива на управлението на държавата, било то в изпълнителна, законодателна, съдебна и всичко, свързано с влияние и страх от силовите структури, които са към тази организирана престъпна група.

Въпрос: Кой стои на върха на пирамидата?

Отговор: За момента няма да кажа кой стои на върха на пирамидата. Това, което мога да кажа, е, че всички задържани вчера и днес са високопоставени лица във въпросната йерархизирана престъпна структура. Знаете, че тази сутрин

са били задържани братята Дамбови, които през последните години са били на изхода и на входа на „Кремиковци“, както и Трактора и Марчело (...)“.

17. На 12 февруари 2010 г. в кулоарите на Народното събрание министърът отговаря на въпросите на журналисти по повод акция „Октопод“. По-късно през деня по време на командировка в провинцията се изказва отново пред медиите по същия въпрос. Изявленията му са отразени на 13 февруари 2010 г. в националния ежедневник в. „24 часа“ по следния начин:

„Цветанов направи извод, че силата на Петров била „изключително огромна“ и без акцията „октоподът“ щеше да става много по-голям“. Министърът не потвърди съществуването на връзка между тази полицейска акция и акцията, наречена „Наглите“. Същевременно обаче каза, че: „Самият факт, че през последните няколко дни се говори не за останалите членове на престъпната група, а за Алексей Петров, говори, че той е на много по-високо ниво“.

18. На 15 февруари 2010 г. ежедневникът „24 часа“ публикува интервю с министъра, относимата към случая част от което гласи:

„Журналист: Министър Цветанов, кой е на върха на Октопода – Алексей Петров или друг?“

Отговор: Той е респектиращата фигура при укрепването на тази йерархична организирана престъпна група и е имал основна роля във всичко. Разследването ще установи дали има друго ниво над него (...)“.

19. На същата дата във в. „Стандарт“ е публикувано следното изказване на министъра на вътрешните работи:

„В двете акции „Наглите“ и „Октопод“ откриваме едни и същи лица. Типичен пример е Х. Всички знаят кой е човекът, който контролира повечето от хората, занимаващи се със застраховане и кражби на коли. Но действията на Хамстера не са без знанието на по-висшето ниво, а това е Алексей Петров – Трактора. (...) Това, че Алексей Петров е бил агент под прикритие, е само прах в очите. Без колебание можем да твърдим, че мафията е внедрила един от своите в държавата.“

2. Изказванията на други високопоставени политически фигури

20. На 18 февруари 2010 г. във в. „Стандарт“ е публикувано следното изказване на главния секретар на Министерството на вътрешните работи:

„Филмчетата ни (видеоматериалите от спецоперациите „Наглите“, „Наглите 2“ и „Октопод“ в сайта на Министерството на вътрешните работи – б. р.) са най-гледаните в YouTube. Бием филмовите компании“.

21. На 19 февруари 2010 г. на интернет страницата www.vsekiden.com е публикувано изказване на министър-председателя по повод решението на Софийския апелативен съд, с което петима от лицата, задържани като част от „октопода“, са освободени от ареста. В относимата му към случая част изказването гласи:

„Не бих желал да коментирам решенията на съда, така са мислили, така са решили“ – така премиерът Б. Б. коментира решението на Софийския апелативен съд да освободи от ареста петима от лицата, задържани по време на акция „Октопод“. Единствените, които остават зад решетките, са бившият агент на ДАНС Алексей Петров, смятан за създател и ръководител на престъпната група, и бизнесменът М. Д. Според Б. това, че има задържани, които са оставени в ареста, означава, че събраните доказателства към момента са достатъчни“.

22. В същата статия се цитира и изказване на В. С., лидер на партия „Атака“, депутат в Народното събрание и член на парламентарната комисия за контрол на ДАНС:

„Операция „Октопод“ трябва да бъде проведена докрай“, настоя лидерът на „Атака“. „Това, което заяви Алексей Петров вчера, не отговаря на действителността. (...) Този човек обича да преувеличава, да си придава една роля, която е по-легендарна, отколкото всъщност е. Просто спекулира. Спекулира и с това, че делото било политическо. Това е едно истинско криминално, бандитско и гангстерско дело“.

23. На 27 май 2010 г. на интернет страницата www.news.bg е публикувано следното изказване на И. К., председател на партия ДСБ, депутат в Народното събрание и член на парламентарната комисия за контрол на ДАНС:

*„Алексей Петров стана опасен след влизането си в ДАНС, твърди И. К. след заседание на парламентарната комисия за контрол на агенцията. (...) Алексей Петров получава достъп до класифицирана информация и това е моментът, в който той е овластен. **И тогава той вече може да нанася определени вреди (...) на държавата“.***

3. Изказванията на прокурори

а) Изказвания на главния прокурор Б. В.

24. На 18 февруари 2010 г. в националния ежедневник в. „Труд“ е публикувано интервю с главния прокурор Б. В., относимата към случая част от което гласи:

„Въпрос: Следователно не е вярно, че първо задържате хората, а едва след това събирате доказателства срещу тях?“

Отговор: В последните дни се събраха огромно количество свидетелски показания, документи, други материали, които потвърдиха, че първоначалната ни

прогноза за извършената престъпна дейност е основателна. Дори тя е била доста минималистична. (...). Важно е, че сега се появиха лица, които ни разказаха (...) за една и съща схема на рекет и насилие. (...) Появиха се и достатъчно ясни доказателства за мащабна икономическа и финансова дейност (...).

Въпрос: И всичко това с главен герой Алексей Петров?

Отговор: Главни герои са и Алексей Петров, и другите участници в организираната престъпна група. Вероятно ще ме попитате дали това са всички намесени лица. На този въпрос бих ви отговорил, че не мисля, че това са всички участници. Моята прогноза е, че броят на тези лица тепърва предстои да се увеличава.

Въпрос: Вярна ли е информацията, че Алексей Петров е изнесъл класифицирана информация от ДАНС?

Отговор: Не знам как да преценя какво е правил г-н Алексей Петров за ДАНС в контекста на обстоятелството, че при претърсвания в неговия кабинет бяха открити много документи, представляващи класифицирана информация (...). Само това според мен стига, за да излезем от полето на подозренията и спекулациите и да говорим с факти (...). Много внимателно ще проверим как се е стигнало дотам класифицираната информация на най-секретната служба в страната да се окаже в офиса на Петров. (...).

25. На 10 март 2010 г. на интернет страница www.focus-news.net е публикувано следното изказване на главния прокурор относно ареста и задържането на Алексей Петров:

„Практиката в съдебната система е такава – задържа се заподозреният, докато не бъдат събрани достатъчно улики за престъпна дейност. Срещу организирани престъпни групи се работи трудно“.

26. На 23 април 2010 г. във в. „24 часа“ е публикувано интервю с главния прокурор, относимата към случая част от което гласи:

„Въпрос: И Алексей Петров е глава само на един от октоподите?

Отговор: Образно казано, всеки октопод (...) си има своя Алексей Петров. Нека не персонализираме!“

б) Изказване на заместник главния прокурор Б. Н.

27. На 17 март 2010 г. на интернет страница www.focus-news.net е публикувано интервю със заместник главния прокурор Б. Н. Относимата към случая част от него гласи:

„Журналист: (...) Операция „Октопод“ – кога ще има обвинителен акт и срещу кого?

Заместник главен прокурор: Обвинителните актове (...) няма да бъдат готови в следващите два-три месеца (...).

Ж.: Защо тези хора бяха арестувани, преди да се съберат доказателства (...)?

П.: Събрали сме достатъчно доказателства, за да поискаме задържането им под стража.

Ж.: Понастоящем задържаните са само двама!

П.: Доста сме напред в разследването, и то за едни от най-тежките престъпления, говорим за рекет, изнудване (...).

Ж.: Как е натрупал Алексей Петров парите и милионите си?

П.: Има няколко начина за натрупване на пари, малкото са легални, повечето са нелегални.

Ж.: Какви нелегални е използвал?

П.: (...) завземане на фирми по насилствен начин на определени хора, вземане на бизнеса на определени хора (...) поне до този момент имаме и такива данни (...).

Ж.: Имало ли е над Алексей Петров хора, които са го покровителствали?

П.: Лично за мен не би могло да бъде обратното.

Ж.: Зам.-министри, министри и още по-нагоре?

П.: (...) в продължение на години имаме (...) престъпна дейност, която е визуализирана. (...) били са подавани многократно жалби и в МВР, и в прокуратурата, и на практика нищо не е ставало. Това е предмет на друг анализ, който в момента правим“.

28. На 18 март 2010 г. във в. „24 часа“ е публикувано следното изказване на заместник главния прокурор:

„Журналист: Алексей Петров ли е недосегаемият?

Заместник главен прокурор: Известно ви е, че Алексей Петров беше съветник в една от най-могъщите държавни институции, имаше участие в една от най-големите застрахователни компании. Това, че правоохранителните органи намериха достатъчно данни за извършени престъпления, закрепиха ги с доказателства и продължиха разследването, е достатъчно показателно.

Не бива да има хора, които се смятат за недосегаеми (...). Можеш да участваш в икономиката и политиката, но всичко трябва да е в рамките на правилата“.

в) Изказване на градския прокурор на София

29. На 18 февруари 2010 г. във в. „Сега“ е публикувано следното изказване на градския прокурор на София Н. К.:

„Десетима нови свидетели са дали показания в полза на обвинението за организиране на група за рекет, изнудване, точене на ДДС, укриване на данъци (...) срещу бившия съветник в ДАНС Алексей Петров и шестима негови приближени. Когато лидер на дадена престъпна група е с постоянна мярка „задържане“, свидетелите добиват повече кураж“.

г) Изказване на прокурор С. К.

30. Сред интервюираните от медиите е и един от прокурорите, наблюдаващи досъдебното производство, образувано вследствие на акция „Октопод“ – С. К. На 12 юли 2010 г. на интернет страницата на ежедневника „24 часа“ е публикувано негово интервю, което в отнасямата си към случая част гласи:

„Въпрос: (...) Вашата кариера зависи ли от изхода на това дело?

Отговор: (...) Нямам притеснения от професионална гледна точка. Доказателствата са многобройни. (...) Обвиняемите са осем. Алексей Петров и М. Д. са в ареста. Делото срещу тях е за членство в организирана престъпна група, извършвала широк спектър от престъпления – пране на пари, изнудвания, сводничество, склоняване към проституция (...).

Въпрос: Има ли данни за укриване на данъци, за черни каси (...)?

Отговор: Свидетели говорят за схеми за създаване на криминални капитали. Една от тях е в таксиметровите фирми, с които се свързва Алексей Петров. (...) Друга част са трупани чрез рекет (...).

Въпрос: Колко доказани случая на рекет има?

Отговор: Срещу Петров обвиненията за изнудване са две. (...)

Въпрос: Упрекват ви, че повечето свидетели са бивши съдружници или служители на Петров. (...)

Отговор: Вярно е. (...) Не един и двама свидетели твърдят, че са бити от Алексей Петров.

Въпрос: Лично ли?

Отговор: Да. В неговия кабинет, най-често насаме. (...) Петров е спортист и каратист. В някои случаи е използвал тези умения, за да малтретира жертвите си. (...)

Въпрос: Алексей Петров е обвинен в създаването на престъпната група, каква е ролята на останалите обвиняеми?

Отговор: В Италия са известни семейни организирани престъпни групи. (...) В Русия, Китай и Япония съществуват паравоенни групи, които са по-дисциплинирани. Гангстерите в България са близки до руския модел (...). Колкото до Алексей

Петров и другите, доказателствата разкриват усложнена престъпна група с подструктури на няколко нива (...).

Въпрос: С какви капитали е разполагал Петров?

Отговор: Открили сме 27 негови лични сметки в банки в България. (...) Не е тайна, че е богат (...).

Въпрос: Защо му е тогава да заграбва фирми, имоти?

Отговор: Според него хората сами са търсили услугите му. Интересно е, че първите уговорки са за равноправен бизнес – 50:50. Ето един случай – след устна уговорка на свидетеля за частен бизнес с Петров е поднесен договор, в който дяловете обаче са 70:30 – във вреда на свидетеля. Той подписва (...). Създават фирма. Тя обвързва дейността си с друга, контролирана от Петров. Произвежданите (от първата фирма) стоки отиват във втората фирма, но пари обратно не се връщат. Дружеството натрупва дългове (...). Накрая нещата завършват със среща на басейна „Спартак“.

II. ПРИЛОЖИМО ВЪТРЕШНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО И ПРАКТИКА

31. Приложимото вътрешно законодателство и практика по въпросите за отговорността на държавата за вреди и за защита на доброто име на гражданите са резюмирани в решението, постановено по делото *Гуцанови срещу България* (№ 34529/10, т. 67 и 70–74, ЕСПЧ 2013).

32. Разпоредбите на чл. 240 и 241 от Наказателно-процесуалния кодекс предвиждат възможността да се изготвят видеозаписи на разпитите и на други, осъществявани в рамките на досъдебното производство действия по разследването. Нормата на чл. 198, ал. 1 НПК предвижда, че материалите по разследването не може да се разгласяват без разрешение на прокурора.

33. Разпоредбата на чл. 150з от Правилника за прилагане на Закона за МВР от 2006 г. предвижда, че дирекция „Пресцентър и връзки с обществеността“ информира обществеността за функционирането на министерството, осигурява публичност и прозрачност на дейността му.

ПО ПРАВОТО
I. ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 3
ОТ КОНВЕНЦИЯТА

34. Жалбоподателят твърди, че с действията си по време на проведената в дома му на 10 февруари 2010 г. акция полицейските служители са нарушили гарантираните му от чл. 3 от Конвенцията права, а именно:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унижително отношение или наказание“.

A. По допустимостта

1. Становища на страните

а) Становището на правителството

35. На първо място, правителството твърди, че жалбоподателят е имал възможност да предяви иск по чл. 1, ал. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ) за обезщетяване на причинените му вреди от полицейските служители по време на задържането му. Правителството твърди, основавайки се на четири решения и определения на Върховния административен съд от 2012, 2013 и 2014 г., че е налице промяна в съдебната практика на вътрешните съдилища, според която действията на полицейските органи, извършени при задържания, претърсвания и изземвания, представляват по естеството си административна дейност и като такива са основание за ангажиране на отговорността на държавата на основание чл. 1 ЗОДОВ. Въпреки че имал това вътрешноправно средство за защита, жалбоподателят не се бил възползвал от него.

36. Правителството отбелязва също, че оплакването за извършено нарушение по чл. 3 от Конвенцията е преждевременно предявено предвид факта, че едно от образуванияте срещу жалбоподателя наказателни производства е все още висящо.

37. На последно място, правителството твърди, че оплакването на жалбоподателя за нарушаване на гарантираното му от чл. 3 от Конвенцията право е неоснователно.

б) Становището на жалбоподателя

38. Жалбоподателят оспорва възражението на правителството за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита. Твърди, че не е налице твърдяната от правителството промяна в постоянната съдебна практика на административните съдилища, както и че евентуално предявен от него иск по чл. 1 ЗОДОВ за вреди не би постигнал каквото и да било успех.

39. По отношение на възражението на правителството за преждевременно предявяване на оплакването жалбоподателят счита, че каквото и да би бил резултатът от воденото срещу него наказателно производство, същият не би могъл да има отношение към основателността на оплакванията му за нарушаване от страна на осъществилите задържането му полицейски служители на гарантираните му от чл. 3 от Конвенцията права.

40. На последно място, жалбоподателят поддържа, че оплакването му не е явно необосновано.

2. Становище на Съда

41. Относно първото възражение за недопустимост на правителството (вж. т. 35 по-горе) Съдът припомня, че принципно въпросът за изчерпването на вътрешноправните средства за защита се преценява към датата на подаване на жалбата (вж. решението по делото *Бауман срещу Франция*, № 33592/96, § 47, ЕСПЧ 2001-V (извлечения). Във връзка с това Съдът отбелязва, че решенията и определенията, на които се позовава правителството, твърдейки, че е налице промяна в постоянната съдебна практика, са постановени в периода от 2012 до 2014 г. (вж. т. 35 по-горе), като в същото време жалбоподателят е бил задържан на 10 февруари 2010 г. (вж. т. 10 по-горе), а жалбата, въз основа на която е образувано настоящото производство, е подадена на 5 май 2010 г. (вж. т. 1 по-горе). Предвид изложеното Съдът не би могъл да упрекне жалбоподателя в това, че не е използвал предложеното от правителството вътрешноправно средство за защита, тъй като същото не е съществувало към релевантния в случая момент. Същевременно в становището си правителството не навежда аргумент, който да изключва прилагането на правилото, според което ефективността на вътрешноправните средства за защита се преценява към момента на подаване на жалбата. Правителството не се позовава на друго вътрешноправно средство за защита срещу нарушаването на гарантираното от чл. 3 от Конвенцията право на жалбоподателя. Поради това Съдът счита, че възражението за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита следва да бъде отхвърлено като неоснователно.

42. Правителството твърди също, че оплакването за нарушения по чл. 3 от Конвенцията е преждевременно заявено поради обстоятелството, че едно от водените срещу жалбоподателя наказателни производства е все още висящо пред вътрешните съдилища. Съдът не намира обаче каквато и да било пряка връзка между наказателното производство, на което се позовава правителството, и възведеното от жалбоподателя оплакване: предмет на наказателното производство не е законността на действията на полицейските служители, и в частност дали същите са засегнали физическия интегритет и достойнството на жалбоподателя, а дали той е извършил престъпление.

нията, за които са му били повдигнати обвинения (вж. т. 12–14 по-горе). Следователно оплакването на жалбоподателя не е преждевременно заявено и възражението на правителството следва да бъде оставено без уважение.

43. На последно място, правителството оспорва качеството на пострадало лице на жалбоподателя, твърдейки, че срещу него не са били извършвани действия, нарушаващи правото му по чл. 3 от Конвенцията. Съдът счита, че възражението следва да бъде разгледано с решението по същество за осъществено нарушение на чл. 3 от Конвенцията. Според решаващия орган жалбата не е явно необоснована по смисъла на чл. 35, т. 3, б. „а“ от Конвенцията и по отношение на нея не са налице каквито и да било други основания за недопустимост. От изложеното следва, че жалбата е допустима.

Б. По съществува на жалбата

1. Становища на страните

а) Становището на жалбоподателя

44. Жалбоподателят твърди, че е бил подложен на нечовешко и унизително отношение по време на проведената на 10 февруари 2010 г. полицейска акция. Възвежда оплаквания за това, че в ранните утринни часове е бил арестуван в дома си от множество полицейски служители, които били маскирани и тежковъоръжени, както и за това, че е бил обездвижен на пода и на ръцете му били поставени белезници.

45. Жалбоподателят счита, че при задържането му не е била налице каквато и да било необходимост от прибягване до описаните операционни действия и употребата на специални средства. Жалбоподателят се оплаква и от това, че действията по задържането му са били заснети, като по негови твърдения впоследствие видеозаписът е бил предоставен от служителите на МВР на медиите без наличието на каквото и да било основание за това. Обръща внимание и на факта, че кадрите от задържането му са били често използвани от страна на медиите за илюстриране на репортажи и статии във връзка с проведената полицейска акция „Октопод“.

46. Жалбоподателят твърди, че са били засегнати личната му чест и самоуважение, както и името му в обществото. По тази причина счита, че ефектът, който въпросните действия са оказали върху психиката му, е бил достатъчно тежък, за да покрие изискуемата за прилагането на чл. 3 от Конвенцията степен на увреждане.

б) Становището на правителството

47. Правителството оспорва твърденията на жалбоподателя. На първо място, правителството отбелязва, че процесната полицейска акция е имала за цел неутрализирането на организирана престъпна група, която се занимавала със склоняване към

проституция, изнудвания и данъчни престъпления. Органите на реда разполагали с информация, от която можело да се направи изводът, че заподозрените участници в престъпната група, в това число и жалбоподателят, били въоръжени и опасни. Твърди, че проведената в ранното утро на 10 февруари 2010 г. полицейска акция, в рамките на която бил задържан жалбоподателят, е била предварително планирана и осъществена от служители на Отряда за борба с организираната престъпност и на Специалната дирекция за борба с тероризма при Министерството на вътрешните работи. Действията на полицейските служители изцяло съответствали на степента на потенциална опасност, на която били изложени служителите на реда.

48. На следващо място, правителството твърди, че ефектът, който действията на полицейските служители са оказали върху психиката на жалбоподателя, не бил достатъчно тежък, за да бъдат квалифицирани същите като несъвместими с разпоредбата на чл. 3 от Конвенцията.

49. Във връзка с това възражение правителството сочи, че жалбоподателят не е представил каквито и да било доказателства, установяващи настъпването на неимуществените вреди, за които твърди, че са му били причинени при задържането му. Твърди също, че дори и да бил имал негативни преживявания, същите са били изпитвани през период, определен като крайно кратък от страна на правителството, и не надвишавали минимално изпитваните такива при подобен род полицейски акции. С оглед на изложеното правителството моли оплакването на жалбоподателя за нарушаване на гарантираното му от чл. 3 от Конвенцията право да бъде оставено без уважение.

2. Становище на Съда

50. Съдът припомня, че за прилагането на чл. 3 е необходимо конкретното неправомерно отношение да е достигнало определен минимален праг на тежест. Определянето на този праг е по съществото си относително; той зависи от всички относими факти, и в частност от продължителността на действията, от физическите и психическите последствия, които те са оказали върху пострадалия, а понякога и от пола, възрастта и здравословното му състояние (*Лабута срещу Италия* (ГК), № 26772/95, т. 120, ЕСПЧ 2000 – IV).

51. Съдът припомня също, че разпоредбата на чл. 3 от Конвенцията не забранява употребата на сила от страна на полицейските служители по време на извършване от тях арести. Независимо от това употребата на сила следва да е пропорционална и абсолютно необходима с оглед на конкретните факти и обстоятелства (вж. сред много други *Ребок срещу Словения*, № 29462/95, т. 76, ЕСПЧ 2000 – XII; *Алтай срещу Турция*, № 22279/93, т. 54, 22 май 2001 г.). Важно е например дали са налице осно-

вания да се смята, че лицето ще окаже съпротива при задържането му, дали ще направи опит за бягство, дали ще използва сила срещу арестуващите го, или ще се опита да унищожи относими доказателства (*Раниен срещу Финландия*, 16 декември 1997 г., т. 56, сборник с решения 1997 – VIII).

52. Съдът констатира, че страните по делото не спорят, че полицейската акция в дома на жалбоподателя е извършена много рано сутринта на 10 февруари 2010 г., както и относно обстоятелството, че в нея са участвали маскирани и въоръжени специални агенти на Министерството на вътрешните работи. При задържането му жалбоподателят е бил обездвижен от полицейските служители, които са го поставили в легнало положение, с лице към пода и с белезници на извитите зад гърба му ръце.

53. Полицейската акция, проведена на посочената дата, имала за цел ареста на жалбоподателя, който бил заподозрян в участието в структура от мафиотски тип, организирана с цел извършване на различни престъпления, сред които изнудвания и рекет (вж. т. 9 по-горе). Съдът констатира също така, че жалбоподателят е бил дългогодишен служител на службите за сигурност, в това число и на Дирекцията за борба с тероризма при Министерството на вътрешните работи (вж. т. 6 по-горе), във връзка с което е умееел да борави с оръжия и владееел бойни изкуства. Предвид изложеното настоящият случай следва да бъде разграничен от делото *Гуцанови* (цитираното решение *Гуцанови срещу България*, т. 128 и 129), при което жалбоподателят бил заподозрян в извършването на престъпления без употреба на физическа сила и не са били налице данни, от които да се заключи, че би могъл да представлява опасност за полицейските служители, които следвало да влязат в дома му.

54. Предвид изложеното Съдът не би могъл да упрекне властите за направения от тях тактически избор за провеждане на полицейската акция с участието на специализирано полицейско звено към Министерството на вътрешните работи, както и за обездвижване на жалбоподателя и поставяне на белезници на ръцете му.

55. По въпроса за отражението, което полицейската акция е оказала върху психиката на жалбоподателя, следва да се отбележи, че той не е представил доказателства в тази насока, като например декларации от свидетели или медицинска документация.

56. С оглед на изложеното Съдът намира, че в случая органите на реда не са употребили прекомерна сила, както и че по делото не е доказано интензитетът на изпитаните от жалбоподателя негативни чувства при задържането му да е прескочил изискуемия праг на тежест за прилагането на чл. 3 от Конвенцията.

57. Съдът съобразява и обстоятелството, че полицейската операция е била заснета, а видеозаписът от нея е бил впоследствие предаден и широко разпространен от медиите в страната (вж. т. 10 по-горе). С оглед на специфичните обстоятелства обаче

Съдът намира, че сам по себе си този факт не обосновава наличието на нарушение по чл. 3 от Конвенцията.

58. От изложеното следва, че в случая не е налице нарушение на чл. 3 от Конвенцията.

II. ТВЪРДЕНИТЕ НАРУШЕНИЯ НА ЧЛ. 6, Т. 2 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

59. Жалбоподателят възвежда оплаквания за това, че изявленията на определени магистрати и политически лидери, направени пред медиите по повод водените срещу него наказателни производства, представляват необосновани нарушения на приложимата по отношение на него презумпция за невинност. Позовава се на чл. 6, т. 2 от Конвенцията, който гласи:

„Всяко лице, обвинено в извършване на престъпление, се смята за невинно до доказване на вината му в съответствие със закона“.

А. По допустимостта

60. Правителството възразява срещу допустимостта на така формулираното оплакване, на първо място, предвид обстоятелството, че към датата на подаване на жалбата воденото срещу жалбоподателя наказателно производство е било все още висящо пред българския съд. На следващо място, правителството твърди, че жалбоподателят не е изчерпал наличните вътрешноправни средства за защита, а именно: да подаде тжба за извършено срещу него престъпление по чл. 147 и 148 от Наказателния кодекс.

61. Жалбоподателят от своя страна е на мнение, че евентуално подадена от него тжба не би постигнала каквото и да било успех. Оспорва възражението на правителството, като твърди, че жалбата му не е преждевременно подадена.

62. Съдът припомня, че предвидената в чл. 6, т. 2 от Конвенцията презумпция за невинност се прилага както в случаите на висящо наказателно производство, водено срещу обвиняемото лице (вж. решение *Алне дьо Рибмон срещу Франция*, 10 февруари 1995 г., т. 32–35, серия А, № 308, *Констас срещу Гърция*, № 53466/07, т. 36 и 38, 24 май 2011 г.), така и след края на наказателното производство, в случай че то не бъде признато за невинно или наказателното производство срещу него бъде прекратено (вж. цитираното по-горе решение *Алне дьо Рибмон срещу Франция*, т. 35).

63. Съдът вече се е произнасял по идентични възражения за недопустимост, направени от правителството в рамките на сходно по предмет дело, образувано срещу България. В решението си по делото *Гуцанови*, постановено неотдавна (цитирано,

т. 172 до т. 180), Съдът е оставил без уважение възраженията на правителството за недопустимост, приемайки, на първо място, че правото на жалбоподателя да търси защита срещу изказвания на високопоставено политическо лице, представляващи нарушения на приложимата по отношение на него презумпция за невинност, не е обусловено от изхода на воденото срещу него наказателно производство (вж. т. 176 на цитираното по-горе решение). На следващо място, при фактическа обстановка, сходна с тази по настоящото дело, Съдът е счел, че тъжбата за клевета не представлява ефективно средство за защита, в частност с оглед на съществуващата във вътрешното право явна липса на яснота за разпределението на доказателствената тежест в подобни случаи (т. 179 от цитираното по-горе решение). Съдът намира, че същите съображения са приложими и в случая, имайки предвид, че в настоящото производство правителството не излага никакъв нов довод, който да доведе Съда до извод, че по действащото българско право тъжбата за клевета представлява ефективно средство за защита срещу твърдяното нарушение на презумпцията за невинност. Предвид изложеното възраженията за недопустимост на правителството следва да бъдат оставени без уважение.

64. Констатирайки също така, че оплакването по чл. 6, т. 2 от Конвенцията не е явно необосновано по смисъла на чл. 35, т. 3, б. „а“ от Конвенцията, както и че не са налице други основания за недопустимост, Съдът приема, че същото следва да бъде разгледано по същество.

Б. По съществуването на жалбата

65. Жалбоподателят твърди, че с изказванията си, направени по повод воденото срещу него наказателно производство, определени магистрати и високопоставени политически фигури, сред които министър-председателят, министърът на вътрешните работи, главният секретар на Министерството на вътрешните работи, прокурорът С. К. и двама народни представители – В. С. и И. К., са нарушили правото му да бъде смятан за невинен. Навежда оплакване за съдържанието на изказванията, в които бил описан като ръководител на мащабна престъпна група от мафиотски тип, преди да е налице произнасяне на съда по въпроса за виновността му.

66. Правителството счита, че правото на жалбоподателя да бъде смятан за невинен не е било нарушено. Твърди, че процесните изказвания преследвали единствено целта да бъде информирана обществеността за развитието на воденото срещу жалбоподателя наказателно производство, което предизвиквало сериозен медиен интерес и било свързано с борбата с организираната престъпност. Добавя също, че изявленията на въпросните магистрати и политици са били изцяло съобразени с презумпцията за невинност, от която се ползвал жалбоподателят, както и че се свеждали единствено до коментари на съществуващите по отношение на жалбоподателя основа-

телни подозрения в извършването на престъпления. Според правителството въпросните високоставени политически фигури и прокурори не са били в състояние да повлияят нито на изхода на водените наказателни производства, нито на решенията на съдиите, които предстояло да се произнесат по въпроса за виновността на жалбоподателя.

67. Съдът припомня, че гарантираната от чл. 6, т. 2 презумпция за невиновност е един от елементите на справедливия наказателен процес по смисъла на чл. 6, т. 1, както и че същата не се свежда единствено до процедурна гаранция в рамките на наказателния процес, тъй като обхватът ѝ е по-широк и въвежда забрана за представителите на държавата да обявяват дадено лице за виновно в извършването на престъпление, преди вината му да бъде установена от съда (вж. *Алне дьо Рибмон*, цитирано по-горе, т. 35–36; *Виорел Бурзо срещу Румъния*, № 75109/01 и № 12639/02, т. 156, 30 юни 2009 г.; *Лизасо Азконобиета срещу Испания*, № 28834/08, т. 37, 28 юни 2011 г.). Презумпцията за невиновност на дадено лице може да бъде нарушена не само от съда, но и от други държавни органи, като например: председателя на Народното събрание (*Буткевичиус срещу Литва*, № 48297/99, т. 50 и 53, ЕСПЧ 2002 – II), прокурора (*Дактарас срещу Литва*, № 42095/98, т. 44, ЕСПЧ 2000 – X), министъра на вътрешните работи или полицейските служители (цитираното решение *Алне дьо Рибмон*, т. 37 и 41). Постоянната практика на Съда изисква да се прави разлика между решения и изявления, които внушават, че дадено лице е виновно, и тези, описващи определени подозрения във връзка с виновността на дадено лице. Ако първите нарушават презумпцията за невиновност, вторите се считат за съвместими с гарантираното в чл. 6, т. 2 от Конвенцията право (вж. измежду другите *Марциано срещу Италия*, № 45313/99, т. 31, 28 ноември 2002 г.). В този контекст Съдът подчертава същественото значение, което има конкретното съдържание на изявленията на представителите на властта, когато се изказват по отношение на даден обвиняем, преди съдът окончателно да се произнесе по въпроса за виновността му. Съдът намира, че това, което следва да бъде съобразено с оглед прилагането на цитираната правна норма, е действителното значение, което процесните изявления са имали, а не буквалното им значение (*Лавентс срещу Латвия*, № 58442/00, т. 126, 28 ноември 2002 г.). Независимо от това преценката дали изявленията на даден представител на властта съставляват нарушение на презумпцията за невиновност следва да се прави винаги с оглед на конкретните обстоятелства, при които изявленията са били направени (вж. *Адолф срещу Австрия*, 26 март 1982 г., т. 36–41, серия А № 49). Това, разбира се, не означава, че с оглед прилагането на чл. 6, т. 2 от Конвенцията Съдът забранява на властите, ползващи се от гарантираните от чл. 10 от Конвенцията права,

да информират обществеността за всякакви наказателни производства, но изисква от тях да го правят с необходимата степен на дискретност и условност, която повелява прилагането на презумпцията за невиновност (вж. *Алне дьо Рибмон*, цитирано по-горе, т. 38; *Лизасо Азконобиета*, цитирано по-горе, т. 39).

От фактическа страна Съдът констатира, на първо място, че в периода между 10 и 19 февруари 2010 г., който период съвпада с началната фаза на воденото срещу жалбоподателя и други заподозрени лица наказателно преследване, министърът на вътрешните работи дава множество изявления пред медиите във връзка с акция „Октопод“ (вж. т. 10–13 по-горе). В изказванията, визиращи жалбоподателя, министърът го нарича или със собствените му имена, или с прякора Трактора.

69. Съдът държи да подчертае съдържанието на направените от министъра на вътрешните работи изказвания. В деня, в който жалбоподателят е задържан, министърът казва следното: „*Мога обаче да кажа, че задържаните са изключително добре изградени като една стройна йерархична престъпна група, която повече от 10 г. е извършвала различни престъпления. (...) Става въпрос за изключително добре организирана престъпна група на територията на страната, която през последните 10 и над 10 години е успяла да създаде този „октопод“, за който говорим (...) с точене на ДДС, пране на пари, търговия с влияние и всичко, свързано в този спектър на Наказателния кодекс. (...) Това, което мога да кажа, е, че всички задържани вчера и днес са високопоставени лица във въпросната йерархизирана престъпна структура. Знаете, че тази сутрин са били задържани братята Дамбови, които през последните години са били на изхода и на входа на „Кремиковци“, както и (...)“ (вж. т. 16 по-горе). След два дни министърът прави следното изказване: „*Самият факт, че през последните няколко дни се говори не за останалите членове на престъпната група, а за Алексей Петров, говори, че той е на много по-високо ниво (т. 17 по-горе)*. Три дни по-късно в интервю за пресата, на въпроса на интервюиращия го журналист „*Кой е на върха на Октопода – Алексей Петров или друг?*“, министърът отговаря: „*Той е респектиращата фигура при укрепването на тази йерархична организирана престъпна група и е имал основна роля във всичко“ (...)* (вж. т. 18 по-горе). В друг ежедневник е цитирано и следното изказване на министъра: „*Всички знаят кой е човекът, който контролира повечето от хората, занимаващи се със застраховане и кражби на коли. Но действията на Хамстера не са без знанието на по-висшето ниво, а това е Алексей Петров – Трактора. (...) Това, че Алексей Петров е бил агент под прикритие, е само прах в очите. Без колебание можем да твърдим, че мафията е внедрила един от своите в държавата“ (...)* (вж. т. 19 по-горе).*

70. Съдът намира, че процесните изказвания са преминали границата на простото съобщаване на информация за развитието на водените наказателни производства или изразяване на определени подозрения във връзка с вината на дадено лице. В тях се е твърдяло еднозначно, че жалбоподателят е създал и ръководил значима организирана престъпна група. С оглед на краткия период от време между арестуването на жалбоподателя и въпросните изказвания, както и предвид сериозния медиен и обществен интерес по повод воденото срещу него наказателно производство, Съдът намира, че изявлението на министъра е било в състояние да създаде впечатление в обществото, че жалбоподателят е виновен за извършването на престъпленията, в които е бил обвинен.

71. Що се отнася до изказванията, направени през м. февруари 2010 г. от градския прокурор на София Н. К., Съдът констатира, че последният също е коментирал действия по разследването (вж. т. 29 по-горе). Говорейки за събраните доказателства, и в частност за показанията на някои нови свидетели, прокурорът е заявил: „Когато лидер на дадена престъпна група е с постоянна мярка „задържане“, свидетелите добиват повече кураж“.

72. Съдът констатира, че това изречение се отнася пряко до жалбоподателя и че прокурорът сочи еднозначно, че именно той е начело на дадената престъпна група. Цитираното изказване не съдържа просто мнение за съществуването на подозрение в извършването на престъпление от страна на жалбоподателя, с него ясно е прогласена виновността му.

73. По отношение на останалите изказвания на високопоставени политически фигури и магистрати, на които се позовава жалбоподателят, Съдът намира, че същите съдържат общи позовавания на полицейската акция „Октопод“ и на образуваното впоследствие наказателно производство. В някои от тях жалбоподателят изобщо не се споменава (вж. т. 20 и 21 по-горе), а в други се споменава, без обаче да се твърди, че е виновен за извършването на престъпленията, в които е обвинен (вж. т. 22–28 и 30 по-горе).

74. В заключение, съобразявайки всички относими факти и обстоятелства, Съдът намира, че изявленията на министъра на вътрешните работи и на градския прокурор на София Н. К. са създали впечатление в обществото, че жалбоподателят е виновен в извършването на престъпленията, за които е бил обвинен, преди установяването на виновността му от компетентния съд. От изложеното следва, че същите съставляват нарушения на чл. 6, ал. 1 от Конвенцията. В същото време Съдът намира, че приложимата по отношение на жалбоподателя презумпция за невиновност не е била нарушена от изявленията на министър-председателя, главния секретар на Министерството на вътрешните работи, главния прокурор, заместник главния про-

курор, прокурора С. К. и народните представители В. С. и И. К. С оглед на изложението не е налице нарушение на чл. 6, т. 2 от Конвенцията по наведените в тази насока оплаквания.

III. ТВЪРДЯНОТО НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 8 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

75. На последно място, жалбоподателят твърди, че действията по филмиране на задържането му и предаване на видеозаписа на медиите от страна на пресцентъра на Министерството на вътрешните работи съставляват нарушение на правото му на неприкосновеност на личния живот. Позовава се на чл. 8 от Конвенцията, който гласи следното:

„1. Всеки има право на неприкосновеност на личния си живот (...).

2. Намесата на държавните власти в упражняването на това право е недопустима освен в случаите, предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществената сигурност или на икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на здравето и морала или на правата и свободите на другите“.

А. По допустимостта

76. Правителството прави възражение за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита. Позовавайки се на решенията и определенията на Върховния административен съд, цитирани при разглеждането на въпроса за допустимостта на оплакването за нарушения по чл. 3 (вж. т. 35 по-горе), правителството твърди, че жалбоподателят е имал възможност да предяви иск по чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ.

77. Същото възражение е вече оставено без уважение от Съда по повод оплакванията за нарушения по чл. 3 с мотива, че съдебната практика, на която правителството се позовава, е установена няколко години след извършването на действията, на които се позовава жалбоподателят (вж. т. 41 по-горе). Съдът намира, че същият извод е приложим и по отношение на направеното възражение с оглед на допустимостта на твърдяното нарушение по чл. 8 от Конвенцията, имайки предвид, че филмирането на задържането на жалбоподателя и излъчването на видеозаписа са били осъществени през м. февруари 2010 г., а определенията и решенията, на които се позовава правителството, са от 2012, 2013 и 2014 г. На това основание възражението на правителството за неизчерпване на вътрешноправните средства за защита следва да бъде оставено без уважение.

78. Съдът приема, че оплакването по чл. 8 от Конвенцията не е явно необосновано по смисъла на чл. 35, т. 3, б. „а“ от Конвенцията, както и че не са налице други основания за недопустимост, поради което оплакването следва да бъде разгледано по същество.

Б. По същество

79. Жалбоподателят твърди, че държавните власти са заснели задържането му, а впоследствие са предали видеозаписа на медиите. Твърди, че извършените от служителите на Министерството на вътрешните работи действия по филмиране на ареста му са осъществени по начин, който не е регламентиран в българското законодателство, както и че не са се основавали на каквато и да било законна цел.

80. Правителството счита жалбата в тази ѝ част за неоснователна. Твърди, че жалбоподателят не е представил каквито и да било доказателства в подкрепа на твърдението си, че видеозаписът от задържането му е бил предаден на медиите именно от пресцентъра на Министерството на вътрешните работи.

81. Съдът констатира, че публикуваното на 18 февруари 2010 г. в един от националните ежедневници изявление на главния секретар на Министерството на вътрешните работи съвпада изцяло със застъпената от жалбоподателя теза, че видеозаписът, отразяващ провеждането на акция „Октопод“, в който се съдържат и кадри от задържането му, е бил осъществен и разпространен в интернет от министерството (вж. т. 20 по-горе). Страните не спорят, че записът е осъществен без съгласието на жалбоподателя. На видеозаписа, копие от който е представено по делото (вж. т. 11 по-горе), жалбоподателят е разпознаваем. Съдът намира, че в случая е налице намеса в правото на жалбоподателя да не бъде сниман без разрешение, което е неразделна част от личния му живот (вж. в този смисъл *Фон Хановер срещу Германия*, № 59320/00, т. 50, ЕСПЧ 2004-VI).

82. Разпоредбата на чл. 8, ал. 2 от Конвенцията предвижда, че за да бъде обоснована намесата, тя следва да е „предвидена от закона“. С оглед на данните, с които разполага, Съдът счита, че в случая не е била налице приложима „норма“ на националното законодателство, отговаряща на установените от постоянната практика на съда критерии, а по-скоро се касае до възприета от служителите на Министерството на вътрешните работи практика при провеждане на акции, към които има засилен интерес от страна на общественото и медиите (вж. друг пример за подобна практика в решението *Славов срещу България*, № 58500/10, т. 37, 10 ноември 2015 г.). Съдът отбелязва също така, че в българския Наказателно-процесуален кодекс е предвидена възможността в рамките на водено наказателно производство да бъдат осъществявани видеозаписи с оглед събирането на доказателства – например

при огледи на местопрестъпления, при действия по претърсване и изземване или при провеждане на разпити. В случая обаче подобни действия не са били извършвани в дома на жалбоподателя – били са филмирани единствено действията по задържането му. С оглед на изложеното Съдът намира, че намесата в неприкосновеността на личния живот на жалбоподателя не е била „предвидена в закона“.

83. Горната констатация Съдът намира за достатъчна, за да приеме, че е налице нарушение на чл. 8 от Конвенцията.

VI. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛ. 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

84. Съгласно разпоредбата на чл. 41 от Конвенцията:

„Ако съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или протоколите към нея и ако вътрешното право на високодоговарящата страна допуска само частично обезщетение за последиците от това нарушение, Съдът присъжда, ако това е необходимо, справедливо удовлетворение на потърпевшата страна“.

А. Вредите

85. Жалбоподателят претендира обезщетение за причинените му неимуществени вреди в размер на 100 000 евро.

86. Правителството прави възражение за прекомерност на претендираното от жалбоподателя обезщетение.

87. Съдът намира, че вследствие нарушенията на правата му по чл. 6, т. 2 и чл. 8 от Конвенцията жалбоподателят е претърпял определени неимуществени вреди. Във връзка с това Съдът счита, че следва да му бъде заплатено обезщетение в размер на 6000 евро.

Б. Разноски

88. Жалбоподателят претендира също за разноски по делото, от които 3420 евро адвокатски хонорар и 554 лева разходи за преводачески услуги. Прави искане присъдените от Съда разноски по делото за преводачески услуги да бъдат заплатени по негова лична банкова сметка, а тези за адвокатския хонорар да бъдат директно изплатени по банковата сметка на представлявалите го в производството адвокати.

89. Правителството счита претендирания адвокатски хонорар за прекомерно завишен и недоказан по размер.

90. Според постоянната практика на Съда разноските на жалбоподателя може да бъдат признати от Съда само в случаите, когато е доказана тяхната истинност, необходимостта им както и разумният им размер. В случая, с оглед на материалите по делото и гореизложените критерии, Съдът намира за разумно да присъди на жалбо-

подателя претендираната от него сума за съдебни разноски и му я присъжда. Съдът намира, че следва да уважи и искането на жалбоподателя за превеждане на сумата от 3420 евро директно по банковата сметка на неговите процесуални представители, и на сумата от 283,26 евро (съответстваща на 554 лв.) по неговата лична банкова сметка.

В. Лихви за забава

91. Съдът намира за подходящо лихвата за забава да бъде определена на базата на пределната лихва при отпускане на заем от Централната европейска банка, завишена с три пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО:

1. Приема жалбата за допустима;

2. Реши, че не е налице нарушение на чл. 3 от Конвенцията;

3. Реши, че е налице нарушение на чл. 6, т. 2 от Конвенцията, що се отнася до изявленията на министъра на вътрешните работи и на градския прокурор на София Н. К., както и че с изявленията на министър-председателя, главния секретар на Министерството на вътрешните работи, главния прокурор и заместник главния прокурор, на прокурора С. К. и на народните представители В. С. и И. К. не е бил нарушен чл. 6, т. 2 от Конвенцията;

4. Реши, че е налице нарушение на чл. 8 от Конвенцията;

5. Реши:

(а) че ответната държава следва да заплати в тримесечен срок от датата, на която решението стане окончателно в съответствие с чл. 44, т. 2 от Конвенцията, следните суми, конвертируеми в български левове при приложимия в деня на плащането обменен курс:

i) 6000 (шест хиляди) евро, както и всеки евентуално дължим данък върху посочената сума;

ii) 3703,26 (три хиляди седемстотин и три евро и двадесет и шест цента) евро за направените от жалбоподателя разноски, както и всеки евентуално дължим данък върху сумата, като 283,26 (двеста осемдесет и три евро и двадесет и шест цента) евро от общопосочената сума следва да бъдат изплатени директно по банковата сметка на жалбоподателя, а останалите 3420 (три хиляди четиристотин и двадесет) евро – по сметката на представляващите го юристи;

(б) от изтичането на горепосочения тримесечен срок до плащането върху горните суми се дължи проста лихва в размер на пределната лихва при отпускане на заем от Централната европейска банка, завишена с три пункта;

б. Отхвърля единодушно претенцията за заплащане на обезщетение за причинени немуществени вреди за сумата над 6000 евро до пълния претендиран размер на обезщетението.

Изготвено на френски език и обявено в писмен вид на 31 март 2016 г. съгласно чл. 77, т. 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Ангелика Нусбергер
Председател